

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1678)
arbejds- og socialministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	13. september 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Arbejdsministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgivernes insolvens.

Grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgivernes insolvens.

1. Baggrund

Europa-Kommissionen har den 17. januar 2001 oversendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgivernes insolvens, KOM(2000) 832, til Rådet.

Ændringsforslagets hjemmelsgrundlag er Traktatens art. 137, stk. 2. I henhold til denne bestemmelse vil forslaget kunne vedtages med kvalificeret flertal, jf. art. 251.

2. Indhold

Direktivforslagets præambel bestemmer bl.a., at formålet med direktivet er at sikre arbejdstagerne i forbindelse med arbejdsgiverens insolvens, og med henblik herpå har medlemsstaterne pligt til at etablere en garantiinstitution, der sikrer betaling af lønmodtagernes løntilgodehavender. Udviklingen i medlemsstaternes konkursret og udviklingen af det indre marked gør det nødvendigt at tilpasse direktivet. Ændringen er endvidere påkrævet for at præcisere anvendelsesområdet og for at tilpasse det til den retlige udvikling, der sker i medlemsstaterne og herunder at skabe kohærens i forhold til Rådets direktiv 77/187 /EØF af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller dele af virksomheder eller bedrifter

som ændret ved direktiv 98/50/EF af 17. juli 1998.

I direktivforslaget præciseres det endvidere, at arbejdstagere omfattet af Rådets direktiv 97/81/EF af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS, direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP, og direktiv 91/383/EØF af 25. juni 1991 om supplerende foranstaltninger til forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdsstedet for arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller et vikaransættelsesforhold, ikke udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.

Med henblik på at sikre de arbejdstagere, hvis arbejdsgiver virker i flere medlemsstater, er det nødvendigt i direktivet eksplicit at fastsætte, hvilken garantiinstitution, der skal dække løntilgodehavender i den såkaldte tværnationale situation, ligesom det er nødvendigt at indlede et samarbejde mellem medlemsstaternes relevante garantiinstitutioner.

Afdeling I anvendelsesområde og definitioner

Forslagets ændringer til direktivets art. 1, stk. 2 og 3 ændrer i medlemsstaternes mulighed for at udelukke visse kategorier af arbejdstagere fra direktivet.

1980-direktivets bilag ophæves som en konsekvens heraf. Art. 1, stk. 2 fastslår herefter, at medlemsstaterne fortsat kan udelukke visse kategorier af ar-

bejdstagere fra direktivets anvendelsesområde, hvis arbejdstagerne er dækket af andre former for garanti, der sikrer dem en beskyttelse svarende til direktivet. Medlemsstaternes mulighed for generelt at udelukke visse kategorier af arbejdstagere fra direktivet udgår og erstattes af reglen i stk. 3 om, at medlemsstaterne alene fremover kan udelukke 1) tjenestefolk, der beskæftiges af en fysisk person og 2) partsfiskere. Muligheden for at udelukke nære familiedlemmer/ægtefæller reguleres fremover alene af art. 10.

I forslagets ændringer til direktivets art. 2, stk. 1, fastlægges et nyt insolvensbegreb. Med forslaget anses arbejdsgiveren for at være insolvent, når der er indgivet begæring om indledning af kollektiv bobehandling med hjemmel i de administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser i en medlemsstat som følge af arbejdsgiverens insolvens, som medfører, at arbejdsgiveren helt eller delvis mister rådigheden over sine aktiver, at der udpeges en kurator, og at den

myndighed, som har kompetence i henhold til nævnte bestemmelser:

- a) enten har truffet afgørelse om indledning af bobehandlingen eller
- b) har konstateret, at arbejdsgiverens virksomhed eller bedrift er lukket endeligt, og at de foreliggende aktiver ikke er tilstrækkelige til at berettige indledning af bobehandlingen.

Forslaget bevirker, at der sker en udvidelse af insolvensbegrebet til at omfatte arbejdsgivere, der er insolvente, men som ikke undergives bobehandling i form af likvidation, men andre (og stadig mere varierende) former for bobehandling end likvidation (akkord, plan for videreførelse af virksomheden, betalingsstandsning eller tilsvarende procedurer med henblik på at sikre virksomhedens fortsatte drift).

Art. 2. stk. 2. 1. led, består uændret. I bestemmelsen fastslås det, at definitionen af begreberne arbejdstager, arbejdsgiver, erhvervet ret og delvis erhvervet ret fortsat fastsættes af medlemsstaterne.

Ændringerne i direktivets art. 2. stk. 2.2. led, fastslår, at medlemsstaterne ikke kan udelukke følgende fra direktivets anvendelsesområde:

- a) deltidsansatte som defineret i direktiv 97/81/EF,
- b) personer med tidsbegrænset ansættelse som defineret i direktiv 1999/70/EF og
- c) personer med vikaransættelsesforhold som defineret i art. 1, m. 2, i direktiv 91/383/EØF.

I art. 2. stk. 3, defineres begrebet "forretningssted" som ethvert sted, hvor arbejdsgiveren udøver en ikke-forbigående økonomisk eller erhvervsmæssig aktivitet under anvendelse af menneskelige ressourcer og reelle produktionsfaktorer.

Afdeling II bestemmelser vedrørende garantiinstitutionerne

I art. 3. stk. 1. 1. led, bestemmes, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at garantiinstitutioner, med forbehold af artikel 4, sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold.

I art. 3. stk. 1. 2. led, fastlægges omfanget af garantiinstitutionens forpligtelse, som er dækning af ikke-udbetalt løn, der er optjent i en periode, der ligger inden og/eller eventuelt efter en dato, som medlemsstaterne har fastsat.

I art. 4. stk. 1, slås det fast, at medlemsstaterne kan begrænse den i artikel 3 omhandlede betalingspligt for garantiinstitutionerne. Hvis medlemsstaterne

gør brug af denne mulighed, skal de fastsætte den periode, som garantiinstitutionen som minimum dækker tilgodehavender i. Dette tidsrum kan dog ikke være kortere end en periode, der omfatter de seneste 3 måneders ikke-udbetalt løn. Medlemsstaterne kan medtage denne minimumsperiode på 3 måneder i en referenceperiode, der ikke kan være kortere end seks måneder, jf. art. 4, stk. 2.

I art. 4, stk. 3, bestemmes, at medlemsstaterne kan fastsætte et loft over garantiinstitutionens betalinger. Såfremt man gør brug af denne mulighed, skal medlemsstaten underrette Kommissionen om fremgangsmåderne ved fastsættelse af loftet.

Afdeling IIIa bestemmelser vedrørende tværnationale tilfælde af insolvens

Art. 8a er ny og regulerer de tværnationale situationer.

I stk. 1 bestemmes, at såfremt en virksomhed, der har forretningssteder i mindst to medlemsstater, bliver insolvent, jf. art. 2, stk. 1, og der i en anden medlemsstat end den, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører sit arbejde, er begæret indledning af insolvensbehandling, dækker garantiinstitutionen i den medlemsstat, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører/udførte sit arbejde.

Af stk. 2 fremgår det, at omfanget af arbejdstagerne rettigheder fastslås i henhold til den lovgivning, der gælder for den garantiinstitution, der skal dække løntilgodehavendet.

I stk. 3 understreges medlemsstaternes forpligtelse til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der tages hensyn til de beslutninger, der træffes inden for rammerne af art. 8a, stk. 1, når en arbejdsgivers insolvens skal fastslås.

Art. 8b er ny.

Med henblik på at gennemføre art. 8a forpligtes medlemsstaterne til at etablere et samarbejde mellem de relevante offentlige administrationer.

I henhold til artikel 10a, som er ny, skal medlemsstaterne meddele Kommissionen og de øvrige medlemsstater, hvilke nationale former for insolvensbehandling, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde, og enhver ændring, der vedrører disse.

Endelig foreslås det, at direktivets bilag, af hvilket det fremgår hvilke arbejdstageres krav, der kan udelukkes fra direktivets anvendelsesområde samt hvilke arbejdstagere, der er omfattet af andre former for garanti, udgår. Årsa-

gen til dette er den ændrede formulering af art. 1.

I direktivforslagets art. 2 foreslås, at ændringerne implementeres af medlemsstaterne senest den 31. december 2003.

3. Gældende dansk ret

Lønmodtagernes Garantifond er oprettet til sikring af lønmodtageres krav på løn m. v. ved 1) arbejdsgiverens konkurs, 2) arbejdsgiverens død, såfremt der træffes afgørelse om insolvensbehandling, eller boet sluttet ved boudlæg uden skiftebehandling, eller 3) virksomhedens ophør, såfremt det godtgøres, at arbejdsgiveren er ude af stand til at betale kravet, jf. § 1, i lovbekendtgørelse nr. 1114 af 12. december 1996 om Lønmodtagernes Garantifond (LG-loven).

Lovens § 2, bestemmer omfanget af betalingsforpligtelsen.

Lønmodtagerbegrebet

Efter dansk lovgivning dækkes enhver lønmodtager af garantien. Lønmodtagerbegrebet er nationalt bestemt. Undtaget fra LG's dækning er alene personer, som ikke anses for at være ansat i tjenesteforhold (direktører, handelsa-

genter og lign.) og nærstående efter konkurslovens § 95, stk. 2. Forslagets ændringer dels i art. 1 om, hvilke kategorier af arbejdstagere, der generelt kan udelukkes fra direktivet, dels i art. 2 om forbud mod udelukkelse af garantien

af deltidsansatte, tidsbegrænsede ansættelsesforhold og vikaransatte, kræver ingen ændringer i dansk lovgivning, ligesom konkurslovens § 95, stk. 2, kan opretholdes med hjemmel i direktivets art. 10.

Insolvensbegrebet

Efter LG-loven dækker garantien i dag alene de tilfælde, hvor arbejdsgiveren/virksomheden enten går konkurs eller definitivt ophører med at drive virksomhed, jf. ovenfor. Den foreslåede ændring af insolvensdirektivets insolvensbegreb, jf. art. 2, stk. 1, betyder, at den danske garantiordning vil skulle udvides til at omfatte bobehandlinger med andre formål end konkursbehandling (likvidation), herunder virksomhedssaneringer og -rekonstruktioner (akkord, betalingsstandsning eller tilsvarende procedurer med henblik på at sikre virksomhedernes fortsatte drift). Dette vil medføre en markant ændring i LG's nuværende betalingsforpligtelse. Forslaget vil kræve ændringer i LG-loven.

Garantiens tidsmæssige omfang

Efter LG-loven er arbejdstagerne sikret betaling af krav på løn og andet vederlag, erstatning for afbrydelse af arbejdsforholdet, godtgørelse i forbindelse

med opsigelse eller afbrydelse af arbejdsforholdet samt feriegodtgørelse, såfremt kravene er eller i tilfælde af konkurs ville være omfattet af konkurslovens § 63, stk. 2, 1. pkt., eller § 95, stk. 1, m. 1-5, jf. stk. 2. Garantien omfatter tillige tilsvarende krav, der kan støttes på konkurslovens § 94, m. 2, såfremt den skifteret, der behandler konkursboet eller dødsboet, attesterer, at boet ikke for tiden er i stand til at opfylde kravene. Garantien omfatter dog ikke den del af kravet, som arbejdsgiveren skulle have indeholdt i kildeskat.

Tidsmæssigt betyder sammenhængen mellem LG-loven og konkursloven, at

LG generelt kan dække lønkrav, som er forfaldet i tidsrummet fra 6 måneder før fristdagen indtil konkursdekretets afsigelse. Længden af opsigelsesvarslerne og konkurslovens § 61 om konkursregulering udgør den tidsmæssige grænse for kravenes længde. De foreslåede ændringer i direktivets art. 3 og 4 om minimumsperiode for garantiens omfang kræver ingen ændringer i dansk lovgivning.

Begrænsninger i kravene

Efter LG-lovens § 3 kan der p.t. maksimalt udbetales 90.000 kr. efter skat. Feriegodtgørelse indgår ikke i de 90.000 kr. Feriegodtgørelse kan udbetales uden beløbsbegrænsning. 90.000 kr.-grænsen vil ikke kunne opretholdes, idet der med ændringen af art. 4, stk. 3, ikke længere vil være mulighed for at begrænse garantien til mindre end 3 måneders ikke-udbetalt løn. (Meldinger fra Kommissionen kunne dog tyde på, at det alligevel vil være muligt at opretholde en beløbsgrænse.).

Tværnationale situationer

Direktivforslagets art. 8a, om den såkaldte tværnationale situation vil medføre ændringer i LG-loven.

LG-loven afgrænser ikke direkte fondens internationale forpligtelser. De tværnationale situationer afgøres i dag på baggrund af de i retspraksis opstillede retningslinier. Udgangspunktet er, at LG kan træde til i de situationer, hvor arbejdsgiveren er eller vil kunne erklæres konkurs i Danmark. Praksis er ikke fuldt ud afklaret.

Den tværnationale situation er den situation, hvor en arbejdsgiver har mindst 2 forretningssteder, og hvor arbejdsgiveren bliver underlagt insolvensbehandling i medlemsstat X. Arbejdsgiverens ansatte befinder sig

imidlertid også i medlemsstat Y, idet den ansatte sædvanligvis udfører sit arbejde dér fremfor i den medlemsstat, hvor insolvensbehandlingen er indledt. I disse situationer vil det efter forslaget blive den lands LG-institution, hvor lønmodtageren sædvanligvis udfører sit arbejde (medlemsstat Y), som vil skulle dække lønmodtagerens evt. løntilgodehavende efter de regler om dækningens omfang, der gælder i medlemsstat Y.

Bestemmelsen foreskriver endvidere, at der skal etableres et samarbejde mellem garantiinstitutionerne i EU.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Ifølge Kommissionen er det nødvendigt at fasttætte et nyt insolvensbegreb for at skabe balance mellem konkurs- og arbejdsretten samt at sikre kohærens med Rådets direktiv 98/50/EF af 29. juni 1998 om ændring af direktiv 77/187/EØF om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagerne rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter, jf. direktivets art. 4a, stk. 2, litra a, som indeholder mulighed for, at medlemsstaterne kan give økonomisk støtte til en virksomhed med henblik på at rekonstruere denne.

Kommissionen bemærker endvidere, at direktivforslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, idet det fastsætter en mindstebeskyttelse på området. Endelig bemærker Kommissionen, at forslaget ikke medfører administrative, finansielle eller retlige byrder i en sådan grad, at det hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

5. Høring

Forslaget har været sendt til høring i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet- og Sociale forhold.

Arbejdsministeriet har modtaget høringssvar fra LO, FTF, AC, Ledernes Hovedorganisation og DA.

LO giver i sit høringssvar udtryk for, at man støtter direktivforslaget i sin nuværende form, herunder at det i den transnationale situation er den medlemsstat, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører sit arbejde, som skal dække evt. krav. **LO** er dog opmærksom på, at udvidelsen af insolvensbegrebet kan indebære en risiko for, at LG-ordningen misbruges, og finder derfor at spørgsmålet om statsstøtte skal overvejes nøje.

AC ser meget positivt på direktivforslaget og kan således støtte udvidelsen af direktivets anvendelsesområde til at omfatte andre bobehandlinger end kon-

kurs. **AC** anfører endvidere, at der med direktivet sker en væsentlig forbedring af arbejdstagerne rettigheder, idet arbejdstageren sikres ret til 3 måne-

ders løn uanset lønnens størrelse. F .s. v .a. den transnationale situation fore-

trækker **AC**, at der tages udgangspunkt i forslagens principper, hvorefter det er

lønmodtagerens "sædvanlige arbejdsstedslands" LG-institut, der skal udbe-

tale lønmodtagerens tilgodehavende.

Ledernes Hovedorganisation ser positivt på udvidelsen af direktivets an-

vendelsesområde til at omfatte andre bobehandlinger end konkurs. F .s. v .a. direktivets øvrige ændringer findes disse hensigtsmæssige.

DA finder, at ændringsforslaget giver anledning til en række betænkeligheder. Konkursforordningen bruges urigtigt som argument for ændringen, da der er tale om 2 vidt forskellige hensyn, hvor det ene er hensynet til de forretningsmæssige kreditorer og det andet arbejdstagernes lønmæssige risici. Ændringen af insolvensbegrebet og forslaget om transnationale situationer vil bevirke, at arbejdsgivernes omkostninger via LG-bidraget vil kunne stige v&ael ig;sentligt. **DA** anfører endvidere, at der er risiko for, at udbetalinger fra fondene kan få karakter af statsstøtte."

SALA påpeger indledningsvist, at de ikke mener, at en direktivændring er påkrævet. **SALA** finder det endvidere betænkeligt, at forslaget dels kan risikere at øge virksomhedernes indbetalinger til LG, dels at de ændrede regler kan virke konkurrenceforvridende."

FTF støtter det fremsatte ændringsforslag, og støtter i øvrigt det af **AC** anførte vedr. den transnationale situation.

6. Tidligere forelæggelse

-

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget vil kræve en række ændringer af lov om Lønmodtagernes Garantifond, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 12. december 1996. Først og fremmest skal lovens § 1 ændres således, at krav i henhold til en anmeldt betalingsstandsning, jf. konkurslovens § 10, og tvangsakkord, jf. konkurslovens § 157 skal medtages. Af lovens skal endvidere fremgå, at LG i de transnationale situationer er forpligtet til at udbetale løngaranti, sk&osla sh;nt insolvenssituationen ikke er reguleret i dansk ret. Presset på LG må derfor forventes at blive forøget, hvilket vil bevirke, at indbetalingerne fra de private arbejdsgivere skal forhøjes.

Den omstændighed, at LG nu kan dække arbejdstagernes krav ved betalingsstandsning vil også kunne få konsekvenser for den måde betalingsstandsningsboerne anvendes og fungerer på.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser, da Lønmodtagernes Garantifond, jf. lovens § 9, stk. 1, finansieres af private arbejdsgivere ved, at disse indbetaler et beløb fastsat af fonden, der skal dække fondens udgifter, herunder administrationsudgifter.

8. Samfundsmæssige økonomiske konsekvenser

Man har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at frem-

komme med et skøn over de økonomiske konsekvenser af forslaget, idet der

ikke eksisterer et centralt register over antallet af anmeldte betalingsstands-

ninger og indgåede tvangsakkorder. Udvidelsen af insolvensbegrebet vil imidlertid betyde, at sagerne dels bliver vanskeligere at administrere, dels at sagernes antal øges og som en konsekvens heraf skal arbejdsgivernes indbetaling til LG forhøjes.

F.s.v.a. antallet af tværnationale situationer bemærkes, at disse har et begrænset omfang.